

— Vsa dravska banovina naj bi prišla v najvišji dravinjski razred, za to se zavzema članek v »Slovenec« od 31. I.

— O beračih, med katerimi je mnogo šolskih otrok piše »Domoljub« od 5. II.

— Kriminalna statistika Slovenije kaže, da krivulja kriminalistike od 1. 1932. počasi pada. Največ je tatvin in izredno mnogo požarov. V kraju, kjer raste smarnica in v krajih, kjer kuhajo žganje je največ deliktov. (»Slovenec« od 31. I.)

— »Slovenski učitelj« prinaša v 1-2. številki poleg pedagoških člankov tudi sestavek o šolah v Slovenskem Korotanu, poročilo o božičnem zborovanju »Slovske družbe« in Hladnikove pesmi, ki se nanašajo na njegovo premostitev.

— O plačevanju kuluka piše »Slovenec« od 11. II. da je krivično, to, da morajo plačevati kuluk japonski, civilni in vojaški uslužbenci, zlasti upokojenci, ko je zasebni nameštenec oproščen osebnega dela in plačila, najsi ima n. pr. kot bančni ravnatelj na desetisoče mesečne plače.

— Otroška policija, ki bo imela nalogo zmanjšati število otrok, kateri se preživljajo z beračenjem, se ustanovi v Beogradu (»Jutro« z dne 8. II.)

— O učiteljskih zborovanjih raznih sreskih društev proroča »Slovenski narod« od 10. II.

— Učiteljska gospodarska poslovavnica v Mariboru se je po sklepu občnega zbora združila in prešla v likvidacijo. (»Mariborski večernik« od 8. II.)

— Dravska sekcija JUU toži »Slovenca«, piše »Jutro« od 7. II. Pri okrožnem sodišču sta bili vloženi 2 tožbi zaradi napadov »Slovenca« na učiteljstvo.

— Dramo iz učiteljskega življenja je napisal pisatelj Ingolič. Drama, ki se imenuje »Zgrešene poti« so igrali te dni v Ptujju.

— G. Zebot se je izjavil na shodu v Rušah, da so bili učitelji v prejšnjih režimih sami hlapi in priganjaci dočim se sedaj državni uradniki ne smejo mešati v politiko. (»Marib. večernik« od 7. II. — uvodnik.)

— »Slovenec« utemeljuje učiteljske premeštite med drugim tako: Mnogo učiteljev je vsiljevalo ljudstvu svojega okoliša nazore, metode in intuicije, ki jih ljudstvo brezpogojno odklanja. To vsiljevanje je prestopalo je moralno dovoljene meje. Bili so dolgo kričali, izživčali in hlapi JNS — režima. V denuncijantstvu je korakalo učiteljstvo tedaj na čelu. V šolstvu je treba napraviti red in zablodenim pedagogom bo treba pokazati pot nazaj v šolo, zato premeštite. Sledi podrobnejša utemeljitev. Premeščenji so bili nekateri, ker so denuncirali in ovažali svoje tovariše po krivem itd. Med grehi so navedene: spolne zablode, sleparije, pregrešitve nad lastnimi učenkami itd.

— Učni uspehi ob prvem semestru na mariborskih drž. srednjih šolah so bili slabi. Izdelalo je 63%, padlo 37%. (»Marib. večernik« od 7. II.)

— Enotne šolske knjige bodo uvedene na vseh osnovnih in srednjih šolah v državi že s prihodnjim šol. letom piše »Vreme«. (Po »Novi dobi« z dne 7. II.)

— Poziv uredništva »Slovenca«, ki ga je prinesel list 9. II. se glasi: »Prosim, da se vsi učitelji in učiteljice, ki so pod prejšnjim režimom trpeli preganjanja in so se brezuspešno obrnili na JUU, vsaj v teku dveh dni osebno ali pisмено javijo uredništvu »Slovenca«. Tajnost zjamčena.

— Ob šestdesetletnici upravitelja Frana Cvetka je priobčil »Mariborski večernik« od 31. I. daljši članek.

— Za radio na srednjih šolah v Češko-slovaški republiki, ki naj bi služil pri pouku se zavzema razni pedagogi. (»Pragerpresse« z dne 9. II.)

— Profesor Brežnik — kraljev učitelj. Prestavljen je iz Ljubljane na gimnazijo v Beograd, da bo poučeval mladega našega kralja v nemščini. (»Glas naroda« od 11. II.)

— V verskih šolah, na katoliškem Bavarskem, kjer je bilo vpisanih lani še 36.000 otrok, jih je letos le še 19.000. Vpliv hitlerjanstva se kaže tudi tu. (»Deutsche Zeitung« z dne 9. II.)

Učiteljski pravnik

— Vprašanje F. M. Z. iz R. Ali je dovoljen in uradno priznan civilni zakon v vsaj državi (za državne uradnike), ali pa samo v nekaterih krajih.

Odgovor. Civilni zakon ni priznan. Dovoljen je samo, če cerkev odkloni poroko (pri ateistih).

— Vprašanje Č.-G. Fr.-K. R. Kot poročena učiteljica-pripravnica, z možem, ki je brez vsakih dohodkov in živi z menoj v istem gospodinjstvu, ali se mi poleg stanarine in kurjave odtegnejo še drugi dohodki od priprav. plače?

Odgovor. Ako dokazete v predpisani prijavi na bansko upravo, da nima Vaš mož dohodkov, se vam ne zmanjša pripravniška plača.

— k »Grlica«, revija za sodobno mladinsko glasbo, je izšla v celoti, sijajno opremljena, v platno vezana in pripravljena od ministrstva prosvete (Br. 48.660, 11. XII. 1935) za vse šole in knjižnice. Cena v platno vezani knjigi je Din 180.— Pošilja se proti vnaprej plačani naročnini in poštnini ali po povzetju (poština 10 Din). Prodaja se tudi na 10 obrokov in stane Din 210.— Naročila na naslov: Srečko Kumar, Zagreb, Švearova 9/III.

Naša gospodarska organizacija

OKROŽNICA ZADRUGE »DOM UČITELJIC« V LJUBLJANI TOVARISICAM

V zadnjem času se je naš gmetni položaj poslabšal. To nas, pa nikakor ne sme odvračati od naše zadruge, ker s tem bi slabile same sebe. Naš dom ravno nam hoče biti gmetna in moralna opora, ki je pa ne bomo dosegle brez žrtve. Izgubiti ne smemo nobene članice, pač pa skušajmo pridobiti čim več novih tovarišic, ker le na ta način smemo upati na uspeh.

Akcija za nabiranje kamnov potom mesečnih odtegljajev je v nekaterih srezih lepo uspela, iz posameznih pa ni bilo dosegaj nikakega odziva. Zato prosimo one tovarišice poverjenice, ki nam še niso vrnille nabiralnih pol s podpisji za kamne, naj to store najkasneje do Vel. noči t. l. Na učiteljskih zborovanjih agitirajte za našo stvar!

Pri pregledu blagajniških knjig se je ugotovilo, da veliko naših članic še ni zadostilo svoji dolžnosti in še niso poravnale letnega prispevka za l. 1934 in 35. Poslovanje zadruge je zvezano z velikimi izdatki, četudi dela ves odbor popolnoma brezplačno. Zadržno premoženje mora ostati nedotaknjeno, upravni stroški se morajo kriti iz letnih prispevkov, zato je redno plačevanje nujno potrebno.

Drage tovarišice! Težki časi nas ne smejo plašiti, nasprotno, čim večji pritisk, tem jačja bodi naša odpornost in moralna sila.

— Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 15. februarja 1936 v okoliški deški narodni šoli v Celju ob 14.30.

TOVARISI IN ZADRUŽNIKI.

1. Poslušajte se v prvi vrsti učiteljskih gospodarskih ustanov.
2. Nalagajte denar v lastna podjetja, ker tako pride dobiček zopet v stanovsko korist.
3. Materialne izdatke uporabljajte v prvi vrsti v korist lastnih gospodarskih ustanov.

Tovariši! S tem bomo dvignili veljavo in kredit ustanov.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

— g Darujmo za »Hrenov kamen!« Tovariši in tovarišice! Nepričakovano nas je zapustil sredi svojega delovanja predsednik Učit. doma v Mariboru, njega ustanovitelj in prvi »očec«. Ne bom na tem mestu opisoval njegovih zaslug in žrtve za ta dom, saj so itak vsakomur znane, kdor se je količkaj zanimal za Učit. dom. Tovariš Hren si je s tem domom sam postavil najlepši in najtrajnejši spomenik. Še na smrtni postelji mu je bil vedno v mislih Učit. dom, ki ga je sam imenoval svoje »življenjsko delo«. — Ko smo že tolikih umrlih tovarišev spomin počastili z nabiranjem za njihov »kamen UD«, smatram za tem večjo našo dolžnost, da poskrbimo za čim častnejši »kamen« tovariša Hrena. Zato pozivam vse njegove znance in prijatelje, zlasti pa učiteljska društva, da poklonijo v počaščenje Tonetovega spomina primeren znesek Učit. domu v Mariboru.

M. Kožuh, blagajnik.

— g Izkaz dosedanjih prispevkov za »Hrenov kamen«: Rajšp Josip, šol. upr. v p., Krčevina Din 100.— Hočevar Ciril in Marica, učit., Maribor, Din 100.— Womer Ivan, upr. dečjega doma, Maribor, Din 100.— Lukman Ivan, šol. upr. v pok., Maribor, Din 100.— Blažič Stefan, uč., Studenci, Din 100.— Loyše Ivan in Milka, upr. UD, Maribor, 100 Din, Černovšek Mara, uč., Maribor, Din 100.— Mešček Josip in Ana, šol. upr. v p. in učit., Krčevina, Din 100.— Kožuh Mirko, šol. upr. v p., Maribor, Din 100.— Tomažič Ivan, sr. šol. nadz., Maribor, Din 50.— Feinig Ivan, š. upr., Maribor, Din 50.— Učit. tiskarna v Ljubljani, Din 500.— Planer Albert, š. upr., Sv. Pavel pri Preboldu, Din 50.— Grmovšek Miloš, sr. šol. nadz., Slovenjgradec, 100 Din, Ljotič Strašnik, lastnik tiskarne, Maribor, Din 100.— Julija in Minka Miklič, učit., Gomilsko, Din 100.— Franjo Haberman, strok. učit., Maribor, Din 150.— ošobje Učit. knjigarne, podr. v Mariboru, Din 200.— Karl Mavrič, š. upr., Gornja Radgona, Din 100.— Franja in Šimen Vodenik, šol. upr., Kranj, Din 150.— Tomaž Stani, učit. v p., Ruše, Din 50.— Skupaj Din 2500.— Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala!

M. Kožuh, blagajnik.

— g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za mesec januar 1936. Darila: Za »Pestevskov kamen«: Ledinek Makso, kaplan v Zalcu, Din 50.— Za »Pestevskov kamen« je došle darovanj Din 680.— JUU, sekcija Ljubljana, gosp. ods., Din 5000.— Deležnina: zadnjikrat je bilo pomotoma izkazanih Din 30.—, namesto Din 160.— — Gospodarska podjetja: zemljevidi Din 6169.—, slike Din 172.—

— g Občina Studenci za »Učit. dom« v Mariboru. Na predlog obč. odbornika tov. Vranca sta občina in kraj, šol. odbor v Studencih darovala v spomin častnega občana † Antona Hrena — namesto cvetja na njegovo krsto — Din 300.— za »Učiteljski dom« v Mariboru.

Učiteljski pevski zbor JUU

— pev. Tečaj, ki se je vršil od 2-4. t. m. je pokazal, da je med članstvom UPZ še mnogo idealizma. Še nikdar ni bilo na tečajih tako vzorne discipline in reda. Zato smo mogli na tečaju ponoviti star program ter nastudirati del Roženic, Zal, da ni bil odziv od strani basov tak, kot ostalih pevcev. Vse udeležence bolgarske turneje — ki niso bili na tečaju prisotni — vljudno vabimo, da se udeležijo turneje Murska Sobota—Ljutomer—Ptuj, ki se bo vršila 7. in 8. marca t. l. Pred nastopom ne bomo imeli posebnega tečaja, pač pa kratko vajo po prihodu vlaka v Mursko Soboto. Note prejmete pri tej vaji.

Payci, ki jim je prikladna Ljubljana kot odhodna postaja, odpotujejo od tu v vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 7.22. Ostali se nam pridružijo med potjo na svojih najbližjih postajah. Vozni listek si kupi vsak zase. Tov. blagajničarka pa obračuna s posamezniki v vlaku.

Šolski radio

— XVIII. Torek 18. februarja bo pripovedovala gđ. Manica Komanova pestre predpustne šale in povesti. — I.—III.

Petek 21. februarja bo privedil g. Arnošt Adamič dyogovor: Drobno kolesje velike narave. K temu dyogovoru je podal tele misli: »Vse je osnovano iz neskončno majhnih delcev, najsi so to stanice, atomi ali molekuli. To drobno kolesje žene sončna toplota, pravir vse energije, preosnovalka gmete, ki nikoli ne mine, ki se vedno presnavlja in ki se nam prikazuje v najbolj pestrih slikah. Vse stremi po harmoniji, nobene zmote ni v velikem stvarstvu, tiho, počoje, pa tudi strahotno bobneče teče drobno kolesje velike narave od vekomaj do vekomaj.« — Pogovarjata se stric in Marko. — II.—III.

Petek 14. februarja bo govorila ga. Slava Kristan-Lunaček: »Kako si mladina ohrani vid.« Razpored: 1. Razširjenost kratkovidnosti med šolsko mladino. 2. Vzroki: a) dedni momenti; b) drža pri pisanju in čitanju; c) nepravilne šolske klopi; d) lega zvezka; d) pismenke; f) razsvetljava.

— V kmetijskem radiu bo v nedeljo 16. februarja ob 15. uri predavanje: »Kaj nam prinaša novi zadržni zakon?«; g. Basaj.

Stanovska organizacija JUU Iz Izvršnega odbora

— iz Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskega učiteljskega združenja — Beograd. Sa današnje skupštine učitelja sreza stolačkog pozdravljamo Tebe i cijeli izvršni odbor i odajemo Vam priznanje i hvalu na stavu u odbrani naših interesa. Uvjeravam Vas da ćete uvek u takom poduhvatu naići na podršku učiteljstva. — Predsednik Golubić.

— iz Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog združenja — Beograd. Učitelji sreza kosovo-mitrovačkog sa svoje sednice pozdravljaju Vas sa željom da u svome plodnom započetoj radu istrajate. — Predsednik: Đorđe Božović.

— iz Jugoslovensko učiteljsko združenje sekcija za Drinsku banovinu-pismom od 29. januara izveštava: »Za konkurs za izradu nastavnog plana i programa Upravni odbor ove sekcije na svojoj sednici od 24. o. m. odobri je 1000 (jednu hiljadu) dinara koja će se svota doznačiti ovih dana.« — Izvršni odbor ističe i ovaj primer, zahvaljuje i drugarski pozdravlja.

iz društev Vabila

— JUU — Sresko DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Seja ženskega odseka se bo vršila v nedeljo, 16. febr. t. l. ob 9. tri dopolne v osnovni šoli v Murski Soboti. Razgovor: Učiteljica in stanovska organizacija. — Vse tovarišice so iskreno vabljeni!

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG je zborovalo 23. novembra 1935. in 18. januarja 1936. ob udeležbi 73%.

Tov. predsednik Petrovič Simon je pozdravil zborovalce in podal obširno situacijsko poročilo, nakar je članstvo prešlo na uredbo o znižanju prejemkov, ki režejo tako globoko v naše življenje, da bomo prisiljeni odreči si vsega razen hrane in najpotrebnejšega oblačila. Tov. predsednik je poudaril prizadevanje naše organizacije za ukinitve te uredbe, katera se bo sigurno vsaj omilila na znosno mero.

Sledila je živahna debata o hospitaciji na šoli tov. predsednika v Marija Brezju in ki je posegla tudi še na poset šole pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Članstvo je soglasno ugotovilo, da sta obe šoli na visoki razvojni stopnji sodobne pedagogike. Sv. Lovrene je tipičen primer trške šole v lesno-industrijskem področju, za kar ima posebne zasluge tov. Lavrič, šola tov. Petroviča v Brezju pa je tip narodne šole v kmečkem okolju dravskega polja, kar prihaja pri pouku v polni meri do izraza. — Pri tej priliki nam je tov. Vranc prav nazorno prikazal bistvo predmetnega, delovnega, koncentričnega in strnjene-

ga pouka, to je štirih stopenj pouka, ki ga zasledimo dandanes, izmed katerih pa odgovarja sodobnim predpisom strnjeni pouk.

Proračun za prih. leto je po dolgi debati ostal lanski, vodstvo sekcije pa prosimo, naj svoje izdatke zniža in opusti vse, kar se opusti da.

Tov. Vranc je podal obširno poročilo o delu anketnega odbora za nove šolske čitanke, tov. Šesko in tov. Petrovič pa o glavni skupščini v Sarajevu.

Na drugem zborovanju 18. januarja t. l. pa je bila po situacijskem poročilu in prečitaniju dopisov sprejeta soglasno sledeča resolucija:

»Učiteljsko društvo za Maribor desni breg, je zbrano na svojem rednem sestanku dne 18. januarja 1936. premetrilo energično postopanje vodstva centrale JUU ob priliki oktobrskoga znižanja uradniških plač. Članstvo soglasno odobrava akcijo za ohranitev stanovskih pravic učiteljstva in obžaluje, da ni bilo mogoče uspeti v celoti. Z začudenjem je vzelo članstvo na znanje a front, g. Milpjevica, predsednika Zagrebskega učit. društva »Edinstvo« proti predsedniku JUU, tov. Dimniku. Obsojamo tako tovarištvo, in odobravamo zahtevo, da se zadeva razčisti pred stanovskim razsodiščem. Članstvo društva slej ko prej izraža predsedniku tov. Dimniku popolno zaupanje, z željo, da tudi v bodoče z vsvo vnmemo zastopa in brani naše stanovske pravice.«

Z ozirom na polemike dnevnega časopisa je bila sprejeta naslednja resolucija: »Del dnevnega časopisa napada JUU — sekcijo Ljubljana, da ni zaščitilo nekaterih svojih članov pri svoječasni krivičnih premeštivah pod prejšnjimi vladami. Oni tovariši in tovarišice, ki so bili člani JUU in so iskali zaščite, so isto v polni meri dobili in v mnogih slučajih z uspehom, a vkljub temu danes ne smatra niti eden potrebnim, da bi povedal javnosti resnico, koliko je za nję storilo JUU — sekcija Ljubljana v onih časih, ko jim je bila pomoč JUU dobrodošla.«

Izpolnjeni so bili odseki in sklenjeno, da se sres. učit. knjižnica premesti na šolo v Studence, kjer bo odslej poslovala.

Prihodnje zborovanje bo dne 15. februarja t. l. v Mariboru.

Predsednik: Petrovič Simon. Tajnik: Šesko Ivan.

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKO je zborovalo dne 7. decembra ob 13. uri v Črnomlju. Po pozdravu in otvoritvi s strani tov. predsednika je podal svoj referat tov. Kugler, ki je referiral o temi »Koncentracijski pouk s posebnim ozirom na razmere v Beli Krajini. Tov. predavatelj nam je podal strnjeno učno snov za en teden. Poslušalci so mu bili hvaležni za njegov trud in dober namen, sam pa je pozval po končanem referatu mlajše tovarišice, da si kdo izmed njih sestavi podoben referat za prihodnje zborovanje iz lastnega šol. okoliša. Po referatu se je razvila krajša, a dostojna debata, tekom katere so poudarjali mnogi tovarišice, da skoro vsakdo postopa po načelih strnjene pouka.

Tov. predsednik je podal nato izčrpno situacijsko poročilo, ki ga je izpolnjeval s čitanjem važnih okrožnic. Ob tej priliki je prečital tov. tajnik resolucijo, ki se nanaša na »Uredbo« in na razpravljanje o tej uredbi, glasi se:

»Na spontano željo vsega našega članstva naprošamo JUU sekcijo za dravske banovine v Ljubljani, da pokrene vse potrebno na merodajnih mestih, da se Uredba o znižanju prejemkov drž. in samoupravnih uslužbencev, objavljena v Služ. novinah kraljevine Jugoslavije z dne 19. 9. 35 št. 217/III. 520, ukine!

Ta uredba je posegla tako globoko v življenjske interese nameščenecv in upokojencev, da jim ogroža tudi najskromnejšo eksistenco. Ker jemlje nova uredba rodbinsko doklado za ženo in zmanjšuje doklado za otroke, zadeva posebno težko poročene nameščenice, zlasti one s številno družino in v nižjih položajih — posebno onega na deželi. Podoželjski nameščenec je pri vseh nabavkah vezan izključno na malega trgovca in obrtnika v svojem kraju, ki je brezkonkurenčen z ozirom na cene in kvaliteto blaga.

Enako temu so tudi njegovi izdatki v svrhu samozabrazbe in duhovne hrane neprimerno večji od onega v mestu, ki ima vse to na razpolago po raznih čitalnicah in knjižnicah.

Uredba je močno razburila članstvo, ki z zaskrbljenjem gleda v svojo in svoje družine bodočnost. Solidariziramo se z vsemi ukrepi, ki jih bo podvzela naša centralna uprava, kakor tudi uprava sekcije Ljubljana na pobudo in spontano željo vsega članstva. Centralni upravi JUU v Beogradu in sekcijijski upravi JUU v Ljubljani izrekamo soglasno zaupnico, ker smo prepričani, da so s svojim dosedanjim delom najtočneje izvršili odredbe naših pravil, potrjenih po resornem ministru, ki služijo procvitu šolstva, napredku naroda in države.«

Zborovalci so sprejeli gornjo resolucijo soglasno, dostavljena pa je bila min. prosvete 17. okt. l. l. Učiteljstvo je bilo seznanjeno z vsemi važnimi okrožnicami in z delom odbora.

Živa debata pa se je vnela ob poročilu tov. blagajnika radi tega, ker so bili vsi dolžniki izročeni odvjetniku v iztirjanje. Ta postopek ni delo tov. blagajnika, temveč je to sklep odboreve seje od meseca junija; vendar pa je odbor zadržal izvršitev tega sklepa celih šest mesecev v dobri nadi, da bodo dolžniki izvršili svojo dolžnost; ker tega oni niso izvršili, moral je izvajati svoj sklep pač odbor — torej tu brez zamere! Pomislite vendar tovarišice, da znaša ta dolg članstva napram društvu 9200 Din (devetisočdvesto dinarjev) in kako naj vendar društvo izpolni svoje obveze napram sekciji?